

Posudek bakalářské práce

Ondřej Mayerhofer

Zilvárové z Pilníkova, dějiny a hmotná kultura rodu ve středověku a raném novověku s důrazem na stavební památky s rodem spojené

Ústav historických věd FF UPCE, 2024

Zpracoval: Mgr. Bohdan Šeda

Předkládaná práce je upravenou druhou verzí stejnojmenné práce předložené k neúspěšné obhajobě v lednu 2023.

Cílem práce bylo zmapovat dějiny rodu Zilvárů z Pilníkova, rekonstruovat rozsah jeho majetkové držby na Trutnovsku a Královédvorskou ve 14. – 17. století a na základě tohoto studia identifikovat stavební a hmotné památky s rodem spojené. Výsledky průzkumu měly být prezentovány ve formě výběrového katalogu.

Druhá verze práce je prezentována na 117 stranách, z nichž přibližně 20 % tvoří do textu integrovaná obrazová příloha.

Práce je podobně jako první verze kromě úvodu (1 strana) a závěru (7 stran) rozdělena na šest hlavních kapitol. Dvě úvodní kapitoly jsou věnovány: 1. Rodu Zilvárů a stavu dosavadního bádání. 2. Panství a majetkové základně rodu. Kapitoly a tři až šest jsou v zásadě plánovaným katalogem a jsou věnovány jednotlivým stavebním typům: 3. Rezidenčním stavbám, 4. Kostelům, 5. Urbanistickým koncepcím a 6. Dalším projevům hmotné kultury.

Oproti první předložené verzi došlo k dílčímu předpracování textu. Autor korigoval nejfrapantnější nesrovnalosti v obsahu a rozsahu hesel. Byly redukovány obsáhlé pasáže s tématem práce nesouvisející (například popisy mladších konstrukcí). Řada hesel byla naopak doplněna o další pozoruhodná zjištění, a především byly doplněny o výsledky vlastního terénního průzkumu. To platí například o kapitole věnované zaniklému zámku v Bílé Třemešné doplněné o zjištění archeologického průzkumu. Sympatické je také doplnění kapitoly o dalších projevech hmotné kultury o další artefakty s rodem spojené, především o půvabné erbovní okenní terče, který spolu se souborem kamnových kachlů umožňují letmý vhled do každodennosti a hmotné kultury rodu. Přesto značná část výhrad a připomínek posudku k podobě práce zůstává bohužel v platnosti, ale nemá cenu je zde opakovat.

V přepracované verzi autor prokázal, že je při zvýšené snaze dosáhnout uspokojivých výsledků jak v heuristice a v terénním průzkumu reliktních staveb, tak ve formulaci výstižného textu. O to je větší škoda, že podobná péče a pozornost byla věnována jen menší části kapitol, zatímco značná část textu zůstala ve srovnání s první verzí beze změny. Je zřejmé, že by bylo v autorově moci při dostatečném zájmu a péči vytvořit práci výrazně vyšších kvalit. To nejvýrazněji ilustruje závěr práce, který poměrně výstižně obsahově i stylisticky poměrně kvalitně shrnuje výsledky práce. Nicméně řada nabízejících se otázek zůstává nezodpovězena. Například: Která sídla byla primárními sídleními rezidencemi, a která měla spíše sekundární

charakter (správní funkce, lovecké zámečky)? Existuje vztah mezi primárními rezidencemi a rodovými nekropolemi?

Přesto že se stylistická úroveň přepracovaných a doplněných kapitol zlepšila, zůstává text zatížen řadou nepřesností a neobratných až úsměvných formulací, namátkou: „...a rod odešel do Slezska, aby se vyhnul popravám...“ (s.112), „...zámek s utrakvistickou modlitebnou německých pánů...“ (s.115), „... byl Žireč...“ (s.115) atd.

Přes přetrvávající rozpaky a lítost nad stále zdaleka nevyužitým potenciálem zajímavého tématu oceňuji snahu autora o alespoň částečnou vlastní prospekci stavebních objektů, dílčí úpravy a doplnění textu a obrazových příloh práce, pokus o rozpracování shrnujícího závěru a doplnění použité literatury. Nicméně celá řada připomínek oponenta i vedoucího práce k její první verzi zůstala bohužel oslyšena. Podobně se příliš nezměnil poněkud laxní přístup autora, jak ke konzultacím, tak k celkové úpravě práce. Úroveň práce tak zůstává v mnoha ohledech spíše podprůměrná. Přesto alespoň rozsahem a základní strukturou splnila elementární požadavky na bakalářské práce kladené, a proto ji **doporučuji k obhajobě** a navrhuji hodnocení **E** případně **D**, s podmínkou kvalitního průběhu obhajoby.

V Pardubicích 18.8.2024

Mgr. Bohdan Šeda